

Bakgrunn for vedtak
Galtåga kraftverk

Beiarn kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	SKS Produksjon AS
Referanse	201001619-43
Dato	28.06.2017
Notatnummer	KSK-notat 37/2017
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Erlend Støle Hansen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81

7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Salten Kraftsamband (SKS) Produksjon søker om å få utnytte et fall i Galtåga på 337 m fra inntaket på 343 moh. ned til kraftstasjonen med utløp på 6 moh. Vannveien er planlagt langs sørsiden av Galtåga som 770 m lang nedgravd rørgate, 310 m boret sjakt og i 340 m konvensjonell sprengt tunnel. Det er ikke planlagt permanente veier, men midlertidig ankomst langs rørgatetrasé og kai ved kraftverkets utløp i sjøen. Middelvannføringen er 1,03 m³/s, og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1,82 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,9 MW og gi en årlig produksjon på 15,6 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 1500 m lang strekning av Galtåga. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 100 l/s fra 1.5 – 30.9 og 20 l/s resten av året.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 15,6 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er litt større enn vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klarert drøyt 2,2 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Beiarn kommune mener at fordelene er større enn ulempene og går inn for utbygging av Galtåga kraftverk. **Fylkesmannen i Nordland** har fremmet innsigelse til søknaden om Galtåga kraftverk og mener området er ett av få gjenværende områder i reinbeitedistriktet som er urørt og skjermet fra menneskelige aktivitet. Fylkesmannen mener også at landskapskvalitetene av elva alene taler for at utbygging bør unngås. **Nordland fylkeskommune** fraråder konsesjon til Galtåga kraftverk. Dersom NVE gir konsesjon forutsetter fylkestinget at rødlista arter/naturtyper ikke blir påvirket, minstevannføring slik at elva opprettholder landskapsverdien, anleggsperiode utenom kalvingstid, og at tilsyn med inntak i driftsfasen begrenses til et minimum. **Sametinget** har fremmet innsigelse til søknaden og er kritisk til at det tillates mange utbygginger som belaster reinbeitedistriktet og truer deres naturgrunnlag. **Statens vegvesen** og **Direktoratet for mineralforvaltning** har ingen merknader til saken. **Nordlandsnett** uttaler det må bygges ny 132/22 kV trafo på linjen Sundsfjord-Hopen ved Kjelling. Dagens 22 kV nett må utbedres og søker må dekke sin andel gjennom anleggsbidrag. **Beiarn Turlag** går imot planene om Galtåga kraftverk. De mener vassdraget er et karaktervassdrag for indre deler av Beiarnfjorden og at elva er den eneste gjenværende som opprettholder inntrykket av rennende vann i området. **FNF Nordland** er negative til en utbygging og viser til at det er mange naturverdier tilknyttet vassdraget og det er potensial for flere arter. **Soløy grunneierlag** er positive til prosjektet. De mener elva ikke lenger er et landskapselement fordi 25 % av nedbørfeltet er overført til Oldereid kraftverk, og konsekvensene for reindrift blir små siden reinen sjelden eller aldri beiter nært prosjektområdet.

Galtåga kraftverk vil produsere 15,6 GWh/år og ha en utbyggingskostnad på 4,8 kr/kWh. Energikostnaden over levetiden (LCOE) er beregnet til 0,39 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,33-0,46). Utbyggingskostnaden for prosjektet er gjennomsnittlig i forhold til vind- og småkraftprosjekter som har endelig konsesjon. I vedtaket har NVE lagt vekt på forholdet til landskap og reindrift. Inngrepene fra rørgate, inntak og sperredam i øvre deler av prosjektområdet vil berøre et område som er svært

viktig for reindrifta på grunn urørthet og lite menneskelige forstyrrelser. Området brukes som kalvingsland og vårbeite da det blir tidlig bart. NVE har også vektlagt samlet belastning for Saltfjellet reinbeitedistrikt i konsesjonsspørsmålet for Galtåga kraftverk og at prosjektet etter vårt syn har størst negative konsekvenser for reindrift av de syv sakene i Beiarn. Videre vil prosjektet medføre redusert vannføring i Galtåga som er et godt synlig landskapselement i fjordlandskapet i Beiarfjorden. NVE mener det ikke finnes realistiske avbøtende tiltak som vil redusere ulempene for reindrift og landskap i tilstrekkelig grad.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Galtåga kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE avslår derfor søknaden fra SKS Produksjon om tillatelse til bygging av Galtåga kraftverk.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Innhold

Sammendrag	1
NVEs oppsummering av sakene i Beiarn kommune	3
Oversiktskart småkraftpakke Beiarn	4
Søknad	5
Høring og distriktsbehandling	8
NVEs vurdering	18
NVEs konklusjon	28
Øvrige forhold	28

NVEs oppsummering av sakene i Beiarn kommune

NVE har foretatt en samlet behandling av fem søknader om tillatelse til bygging av småkraftverk i Beiarn kommune. De respektive bakgrunn for vedtak-notatene for søknadene er angitt i tabellen under.

Søknadene er i disse dokumentene samlet sett referert til under fellesnavnet «Beiarnpakken». Kart som viser sakene som omfattes av Beiarnpakken er vedlagt.

Tre søknader om anleggskonsesjon for nettilknytning av småkraftverk er behandlet samtidig med søknadene om vassdragskonsesjon.

Under behandlingen av søknadene i Beiarn kommune har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant.

KRAFTVERKSNAVN	KSK-NOTAT	PRODUKSJON (OMSØKT GWh)	PRODUKSJON (GITT GWh)	KOSTNAD (Kr/KWh)
<i>Galtåga kraftverk</i>	37/2017	15,6	0	4,8
<i>Savåga kraftverk</i>	38/2017	13,1	0	3,25
<i>Gamåga kraftverk</i>	39/2017	6,7	6,7	3,66
<i>Heståga og Troåga kraftverk</i>	40/2017	9,6	9,0	5,0
<i>Høgforsen kraftverk</i>	41/2017	16,8	0	4,1
<i>Bruforsen kraftverk</i>	42/2017	22,1	0	4,2
<i>Mårberget kraftverk</i>	43/2017	12,1	12,1	3,65
<i>Sum</i>	Alle kraftverkene	96,0	27,8	

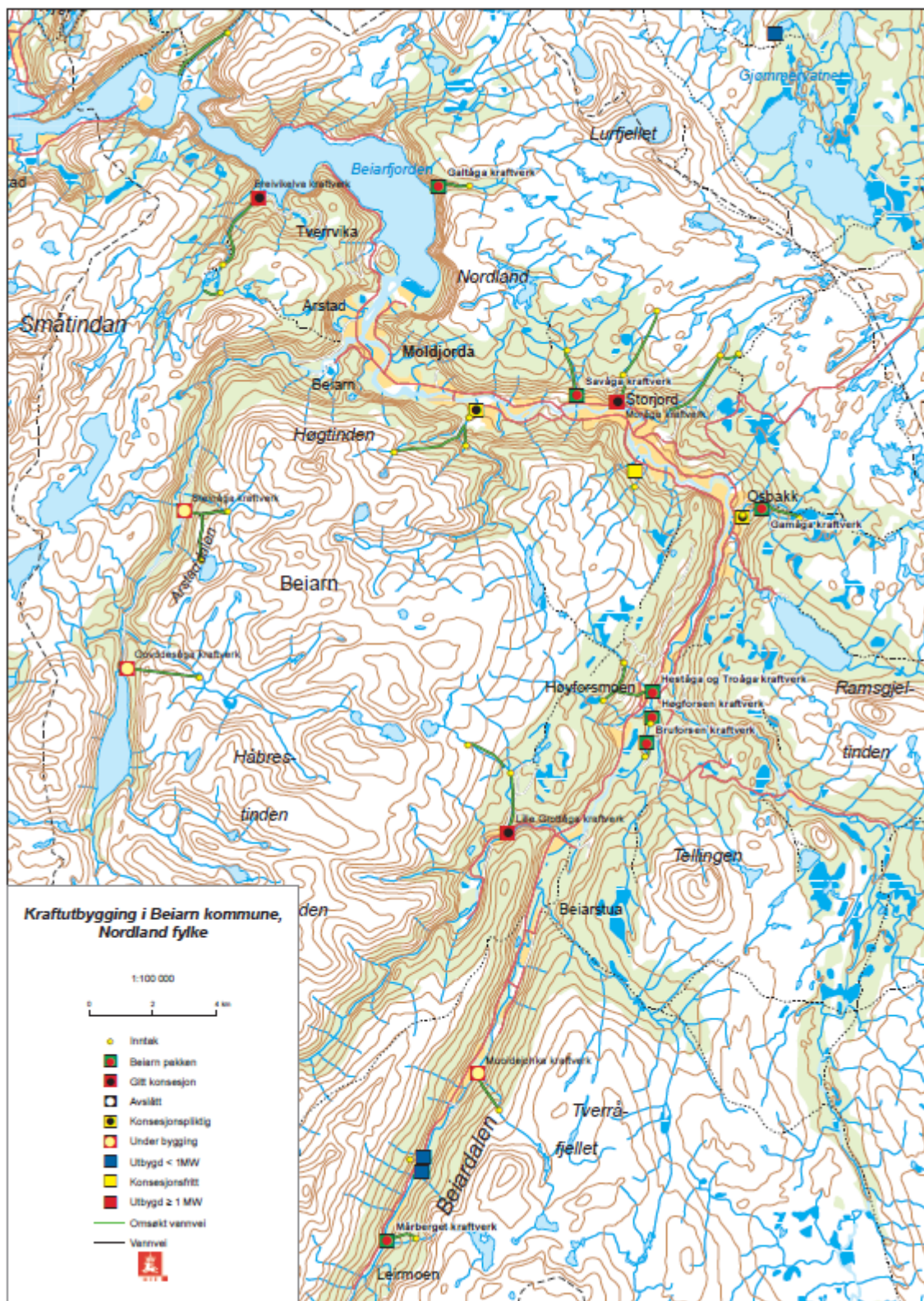
En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene og gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

I høringsperioden til småkraftsakene i Beiarnpakken ble det fremmet innsigelse fra Beiarn kommune, Nordland fylkeskommune, Fylkesmannen i Nordland og Sametinget (krav om konsultasjon i tillegg) slik at det samlet foreligger innsigelse fra ett eller flere forhold til alle søknadene. NVE hadde innsigelsesmøte/konsultasjon med Sametinget den 15.2.2017 og konsultasjon med Saltfjellet reinbeitedistrikt den 4.4.2017. De øvrige instansene som fremmet innsigelser har vi ikke funnet grunnlag for å ha møte med, da innsigelsene er imøtekommet gjennom avslag på disse søknadene.

Etter en helhetsvurdering av planene for de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved tre av de omsøkte tiltakene er større enn ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. Dette gjelder Gamåga, Heståga og Troåga og Mårberget kraftverk. NVE mener ulempene ved bygging av Galtåga, Savåga, Høgforsen og Bruforsen kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt for disse kraftverkene og konsesjon kan ikke gis.

Samlet vil NVEs vedtak gi 27,8 GWh i ny fornybar energiproduksjon i et middels år. Vi mener dette vil gi et bidrag med ny fornybar energiproduksjon i tillegg til øvrige lokale fordeler.

Oversiktskart småkraftpakke Beiar

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra SKS Produksjon AS, datert 21.1.2016:

«SKS produksjon AS ønsker å utnytte vannfallet i Galtåga i Beiarn kommune i Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- Bygging av Galtåga kraftverk, Beiarn kommune, Nordland fylke

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- Bygging og drift av Galtåga kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.
- Søknad om anleggskonsesjons er beskrevet i egen søknad.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.»

Galtåga kraftverk, omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	17,0
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	31,0
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	58
Middelvannføring	l/s	1030
Alminnelig lavvannføring	l/s	70
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	100
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	20
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	343
Avløp	moh.	6
Lengde på berørt elvestrekning	m	1500
Brutto fallhøyde	m	337
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,78
Slukeevne, maks	l/s	1820
Minste driftsvannføring	l/s	90
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	
Tilløpsrør, diameter	mm	800
Sjakt/tunnel, tverrsnitt	m ²	0,8/16
Nedgrav rør, tilløpsjakt, tunnel, lengde	m	770/310/340
Installert effekt, maks	MW	4,9
Brukstid	timer	3100
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	4,2
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	11,4

Produksjon, årlig middel	GWh	15,6
--------------------------	-----	------

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	75,4
Utbyggingspris	kr/kWh	4,8

Galtåga kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	5,4
Spennning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	5,4
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde, landkabel/sjøkabel	km	0,04/5,7
Nominell spenning	kV	

Om søker

Søker er SKS Produksjon. Selskapet er et 100 % datterselskap av Salten Kraftsamband AS som er et kraftkonsern med virksomhet innenfor vannkraftproduksjon, utvikling av nye vannkraftprosjekter og kraftsalg til slutt kunder.

SKS eier 18 vannkraftverk lokalisert i Fauske, Bodø, Beiarn og Gildeskål kommuner. I tillegg har selskapet operatøransvaret for fem vannkraftverk som er eid av Sjøfossen Energi AS, som også er et datterselskap i SKS-konsernet.

Beskrivelse av området

Galtåga ligger mellom Nordlandselva og Beiarelva i Beiarn kommune i Nordland. Galtåga er et kystfelt på nordre side av Tverrvika i Beiarfjorden. Galtåga starter i det naturlige utløpet av Tindvatnet som for øvrig er overført til Oldereidvassdraget, og har et nedbørfelt som avgrenses av Nordlandselva, Børelvassdraget, Oldereidvassdraget og vannskillet mot Beiarelva.

I øvre del av nedbørfeltet renner Galtåga i relativt flatt terreng. Ca. 500 meter nedstrøms inntaket til kraftanlegget og ned til fjorden er terrenget meget bratt. Tregrensa ligger på omtrent kote 400 og av den grunn er elva delvis skjult. Over tregrensa går elva over flog og bart fjell med noe gressvekst.

Nedbørfeltet til Galtåga er uberørt av synlige menneskelige tiltak. Ved utløpet av Galtåga ligger jaktbua til den ene grunneieren, henholdsvis ca. 200 meter fra beliggenheten av planlagt innslag til kraftstasjonen.

Teknisk plan

Inntak

Inntaksdammen plasseres med damfot på ca. kote 340. Dammen blir ca. 25 meter lang, 3 meter høy og planlegges som en enkel betongdam (gravitasjons- eller platedam). Dam konstrueres høyt nok slik at mindre vannstandsvariasjoner ikke medfører problemer med is, luftproblematikk og flytende rusk. Det er også planlagt en sperredam på ca. 6 meter i lengde og 1 meter i høyde 20 meter nord for hoveddam.

Vannvei

Vannveien blir 1420 meter lang og består av rørgate, sjakt og tunnel. Fra inntaket vil de første 770 meterne bestå av $D = 800$ mm rørgate. Rørgaten går i slakt terreng med løsmasser og fjell i dagen. Hele rørgaten legges i grøft. Bredden på rørtraseen vil være 15 – 20 m. Det vil bli nødvendig med skogshogst i øvre halvdel av rørtraseen frem til sjaktnedgang.

Ved kote ca. 240 i terrenget vil vannveien gå over i boret sjakt. Den borede sjakten i 45 graders vinkel vil ha lengde 310 m med tverrsnittsareal $0,8 \text{ m}^2$. Nedstrøms sjaktfoten, ca. 20 m, vil kraftstasjonen bli plassert. Utløpet består av 340 m konvensjonell sprengt tunnel med tverrsnittsareal 16 m^2 . Det vil bli lagt et utløpsrør i utløpstunnelen.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen forutsettes plassert på kote 6, omtrent 340 meter inn i tunnelen der det er tilstrekkelig fjelloverdekning. Kraftstasjonen vil bli plassert i en nisje inne i den konvensjonelt sprengte tunnelen. Tilpasninger blir gjort i stasjonen for mest mulig reduksjon av sprengt volum. Det er planlagt én peltonturbin på 4,9 MW. Generatorens ytelse blir 5,44 MVA og tilhørende transformator vil transformere fra generatorspenningen opp til 22 kV.

Nettilknytning

Det er planlagt 5,7 km sjøkabel fra Galtåga til tilknytningssted i Breivika. Kabeltype vil være TXRA eller tilsvarende med tverrsnitt 95-150 kvadrat Cu. Fra ilandføringen i Breivika vil bli inntil 40 m jordkabel til tilknytningspunktet. Alternativ trasé kan være via Nordlandselva kraftverk og til Breivika.

Veier

Atkomst til kraftstasjonen eller øvrige deler av anlegget vil ikke kreve etablering av permanente veier i dagen. Det blir anlagt kai ved kraftverkets utløp i sjøen og tilrettelagt for små transportmidler i rørtunnelen til kraftstasjonen. Fra kraftstasjonen i fjell er det forutsatt atkomsttunnel med grusdekke (kjørebredde inntil 4 m) gjennom fjellet og ut i dagen ved kaianlegget. Kaianlegget er forutsatt bygd på berg, og det vil ha størrelse ca. 5 m x 10 m.

Rigging og påhugg for tunnel ved fjorden blir gjort i strandkanten. Tunnelmassene vil bli brukt til fylling av molo eller permanent kaianlegg. Båttransport til anlegget vil skje fra Tverrvik på den andre siden av fjorden.

Det vil bli en midlertidig vei langs rørtraseen, men denne vil gå innenfor angitte anleggsområde for rørgaten. Det er ikke planlagt flere midlertidige eller permanente veier i forbindelse med denne utbyggingen. I anleggsfasen er det forutsatt helikoptertransport til inntak, dam og rørtrase.

Massetak og deponi

Eventuelle overskuddsmasser (sprengt fjell) vil bli benyttet innenfor anleggsområdet. Det forventes at alle masser vil kunne brukes, og at deponering ikke vil bli nødvendig.

Arealbruk

Midlertidig arealbruk er omtrent 20 dekar og permanent arealbruk er 1,4 dekar.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området er regulert til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

Reigonal plan for småkraftverk

Tiltaksområdet til Galtåga kraftverk ligger innenfor område med kulturmiljø av stor verdi, fjordlandskap av middels verdi og nær viktige reindriftsområder.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 5.9.2016 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen og reinbeitedistriktet. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Beiarn kommune vedtok følgende uttalelse i kommunestyret 20.6.2016:

«Kraftverket vil bidra til kraftoppdekning med ren fornybar energi tilsvarende årsforbruket til 780 husstander. Tiltaket vil gi inntekter til eierne, grunneiere og fallrettighetshavere, kommunen og til staten. Grunneiernes merinntekter kan opprettholde lokal bosetning og bevaring av lokal bygningsmasse. I byggeperioden vil det være behov for lokal/regional arbeidskraft. SKS Produksjon AS anslår lokal verdiskapning på ca. 60 mil. NOK målt i 2008-kroner.

Beiarn kommune mener etter en samlet vurdering at fordelene ved omsøkte utbygging er større enn ulempene.

Utbygger må gjøre de tiltak som er nødvendig for å sikre minstevannføring etter utbygging.

Beiarn kommune går derfor inn for at SKS Produksjon AS får bygge ut Galtåga kraftverk slik det er søkt om..»

Fylkesmannen i Nordland uttalte seg den 18.3.2016:

«Reindrift»

Dette er områder som er av særlig høy verdi og viktig å bevare uberørte. Utredningen av konsekvenser for reindrift konkluderer også med at Galtåga er det kraftverket av de syv omsøkte kraftverkene som vil få størst negative konsekvenser for reindrifta. Videre er området del av reindriftras kalvingsområder.

Området brukes store deler av året til reinbeiter, også som kalvingsområde. Det er del av et større sammenhengende urørt område, og i Galtådalen er det heller ingen menneskelig aktivitet da området er vanskelig tilgjengelig. Sammenhengende urørte områder uten menneskelig aktivitet er svært viktig for reindrifta ettersom reinen her kan finne beitero. Slike områder blir det stadig færre av, eller de krymper på grunn av en rekke ulike utbygginger og økt bruk av utmark og fjellområder til friluftsliv og sport.

Av inngrep, er det først og fremst inntaksdam, sperredam og rørgate som vil medføre negative konsekvenser for reindrifta. Utover dette vil også anleggsperioden medføre negative konsekvenser.

Miljøfaglige merknader

Det forventes en middels negativ påvirkning av naturmangfoldet i området. Berggrunnen i selve prosjektområdet består av marmor og granitt. Området har relativt høy verdi for naturmangfold. Det er i her registrert flere naturtyper og en del interessant og kalkkrevende flora. Den nær truede lavarten olivenlav er registrert på barken av selje. Denne arten forekommer spredt i Nord-Norge. Det er imidlertid få av de mer interessante lav- og karplanteartene som direkte er avhengig av fuktighetstilførsel fra elva. Fosseeng i mindre fossesprutområder forventes å reduseres som følge av redusert vannføring. [...]

Naturtypen «Sørvendt berg og rasmark» er registrert fra Mulbukta til Galtåga, og er vurdert som viktig. Denne vil i beskjeden grad bli negativt berørt av tiltaket ettersom vannveien vil gå i tunell her og kraftstasjonen vil bli liggende utenfor. Riggområdet ved utløpsområdet i sjø vil være negativt for deler av naturtypen. Vi vurderer ikke at riggområdet vil påvirke rashyppighet og mengden av utrast materiale i området. Også sørvendt berg og rasmark langs bekken i influensområdet synes i liten grad å bli berørt. Dette gjelder også for lokaliteter med gammel løvskog og i stor grad for høgstaudebjørkeskogen, med unntak av overgangen mellom nedgravd rør og tunell/sjakt.

Naturmangfoldrapporten avdekker videre en bekkekløft som har tilstrekkelig bekkekløft- og bergveggkvaliteter som gjør at den gis lokal verdi. Fuktighetskrevende arter her vil reduseres, og en forventer større innslag av tørketolerante arter. Fylkesmannen påpeker at ettersom berggrunnen inneholder oppløselige bergarter (karbonatbergarter) vil kjemisk forvitring kunne dominere nedbrytningsprosessen og det det kan dannes spesielle karstformer. Deler av Galtåga kan ha dreneringen som foregår underjordisk i sluk og grotter. Området omkring Galtåga nedstrøms Tindvatnet (med Ulegrotta) og den vestlige delen av Seglfjellet ut mot Beiarfjorden synes å være interessante i forbindelse med karstfenomener. Områdene er imidlertid manglende undersøkt. Det vil etter dette være forbundet en viss usikkerhet rundt grotter og karstforekomster og konsekvensene av fraføring av vann fra Galtåga, jf. naturmangfoldloven (nml) § 8. Spørsmålet blir i så måte hvilken vekt føre-var-prinsippet i nml § 9 vil få.

De største negative konsekvensene er knyttet til landskapet. Fylkesmannen er ikke enig i søkers vurdering om at landskapet er av middels verdi. Til dette er det åpne fjordlandskapet med infrastruktur og jordbrukspreg som Beiarfjorden representerer for sjeldent. Selv om denne landskapstypen finnes relativt godt forekommende i Nordland, utpreger kystlandskapet i Beiarfjorden og et godt stykke oppover Galtåga seg ved at dette landskapsrommet er vurdert å oppnå verdien svært viktig og med nasjonal verdi. Store deler av elva er godt synlig fra fjorden, og utgjør åpenbart et sentralt landskapselement. Redusert vannføring vil være negativt på landskapet både i nærsone og i fjernsone, og vil utvilsomt redusere landskapsopplevelsen av fjorden. Landskapskvalitetene alene taler for at vannkraftutbygging her bør unngås.

Av hensyn til reindrift fremmer Fylkesmannen med hjemmel i lov av 24.11.00 om vassdrag og grunnvann § 24 tredje ledd innsigelse til søknad om konsesjon for bygging av Galtåga kraftverk. Innsigelsen begrunnes med at området er ett av få gjenværende områder i reinbeitedistriktet som er uberørt og samtidig er skjermet fra menneskelig aktivitet.

Nordland fylkeskommune vedtok følgende uttalelse i fylkestinget 6.6.2016:

«Nordland fylkesting fraråder NVE å gi tillatelse til bygging av Galtåga kraftverk slik det er omsøkt. Dersom NVE gir konsesjon forutsetter fylkestinget at registrerte rødlistede arter og naturtyper ikke vil bli negativt påvirket av tiltaket. Det må innhentes opplysninger om de rødlistede blomstene knyttet til naturtypen Galtåga- Melhammeren, og den 1,3 km lange grotta i Galtådalen. Denne kunnskapen må legges til grunn for den videre konsesjonsbehandlingen. Det må dokumentere at disse ikke påvirkes negativt av tiltaket. Det må stilles vilkår i konsesjonen som sikrer en minstevannføring som gjør at elva opprettholder sin funksjon som landskapselement i det nasjonalt viktige landskapsområdet. Anleggsperioden må legges utenom reinens kalvingsperiode, og besøk til inntaksområdet i driftsfasen bør begrenses til et minimum. [...]

Dersom det blir gitt tillatelse til ett eller flere av de omsøkte kraftverkene, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:

- a. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.*
- b. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftnæringen.*
- c. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året for å kunne ivareta landskapsopplevelse, naturtyper og arter som er sårbare for endret vannføring.*
- d. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktige naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.*
- e. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.*

- f. Ved detaljplanlegging av tiltaket må framtidige klimaendringer og mulige konsekvenser (som havnivåstigning) for kraftverket og tilknyttet infrastruktur vurderes.*
- g. Det må gjennomføres avbøtende tiltak for å begrense de negative konsekvensene for den økologiske tilstanden til vannforekomstene, slik at vedtatt miljømål kan nås.*
- h. For de kraftverkene som kan berøre anadrom strekning, må det etableres en omløpsventil i tilfelle driftsstans, for å unngå tørrlegging av elvene.*
- i. Tiltakshavers foreslåtte avbøtende tiltak for hvert enkelt kraftverk må inn i konsesjonsvilkårene.*

Nordland fylkesting forventer at søknader som sendes på høring i framtiden er oppdaterte, godt opplyste og uten relevante mangler.

Nordland fylkesting vil anmode NVE om å kreve kartlegging av grottene i tiltaksområdene, og verdiene knyttet til disse før endelige konsesjoner gis.

Nordland fylkesting gir fylkesrådet fullmakt til å gi en endelig uttalelse, herunder å trekke innsigelser, dersom nye opplysninger i sakene tilsier dette.»

Sametinget uttalte seg 16.11.2016:

«Samla belastning og dialog med reindrifta

Reindrifta har i området, hvor småkraftverkene planlegges, en sentral rolle som samisk kulturbærer og næring. Sametinget er positive til at NVE har bedt om bestilt en reindriftsfaglig vurdering som var ferdigstilt til høringa. Dette gir en god mulighet for vurdering av belastninga som Saltfjellet reinbeitedistrikt står ovenfor om kraftverkene bygges ut. Det kommer ikke klart frem i saksdokumentene fra søker og samla rapport reindrift i hvilken grad reindrifta har vært i dialog om tiltaket. Det er en svakhet ved rapporten og søknadene om det er slik at distriktet ikke er kontaktet, ikke minst med tanke på utforming av avbøtende tiltak.

Sametinget forventer at det i eventuelle konsesjoner inngås klare og forpliktende avtaler med reindrifta om anleggsfase og drift slik at de sikres forutsigbarhet. Det må ikke foregå anleggsdrift omkring kalvingsperioden. Vi er også oppmerksom på at det ikke tilrettelegges for veier og infrastruktur som gir økt ferdsel inn i bruksområdene til reindrifta. Det er viktig at NVE setter klare vilkår om dette ovenfor tiltakshaver i sine konsesjonsvilkår, og at dette forventes utført i tett dialog med reindrifta.

Uttalelser fra reinbeitedistriktet

Sametinget har vært i kontakt med den nye lederen for Saltfjellet reinbeitedistrikt, Per Ole Oskal. Han påpeker at det over tid har vært mange utbygginger innenfor deres helårsdistrikt som har rammet dem. Distriktet mener at utbyggingene av Savåga, Galtåga og Gamåga, som ligger på østsiden av Beiardalen, vil være de mest belastende for deres drift. Dette er sentrale bruksområder og kalvingsområder for reindrifta som ikke tåler mer belastning. Utbyggingene av Mårberget vil også kunne berøre nærliggende kalvingsland ifølge distriktet. Anleggsfasen er kritisk for distriktet når det angår alle utbyggingene og de uttaler at på vårparten og utover sommeren (kalvingstid osv.) vil det være utelukket for distriktet med tanke på anleggsdrift.

Distriktets uttalelser samsvarer også i stor grad med Fylkesmannen sine når det angår total belastning, hvilke kraftverk som er mest belastende og anbefalinger om anleggsdrift.

Innsigelse til Savåga, Galtåga, Gamåga og Mårberget kraftverk

Sametinget fremmer på bakgrunn av belastninga for reindrifta innsigelse til Savåga, Galtåga, Gamåga og Mårberget kraftverk.

Sametinget er kritiske til at det tillates svært mange utbygginger som over tid som belaster Saltfjellet som helårsdistrikt og truer deres naturgrunnlag.

Sametinget mener at det også bør vurderes om virkningene av tiltakene for reindriftas driftsgrunnlag overstiger skrankene i FNs konvensjon 27 om sivile og politiske rettigheter. Dette gjelder for også for andre og planlagte kraftutbygginger innenfor Saltfjellet reinbeitedistrikt.

Sametinget har innsigelsesrett i kraftkonsesjonssaker etter Plan og bygningsloven og etter Kulturminneloven. Se lovn 17 av 14.12.1917 om Vassdragsregulering § 6-1, første ledd etter Plan og -bygningslovens § 5-4, 3 ledd.

Konsultasjoner

Vi ber om at det gjennomføres konsultasjoner med Sametinget om de konsesjonssøkte kraftverkene Savåga, Galtåga og Gamåga kraftverk. Dette i henhold til kongelig resolusjon av 1.juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget. I tillegg anmoder vi om at NVE retter en forespørsel til berørt reinbeitedistrikt om de ønsker konsultasjoner om søknadene. Vi ber NVE om å oppsummere de samiske interessene med foreløpige vurderinger i eget dokument, samt vurderinger av samlede virkninger. Og ta kontakt med Sametinget for å avklare detaljene rundt konsultasjonen nærmere. Fra Sametingets side ønsker man å konsultere om både konsesjonsvilkår og om det bør gis konsesjon. [...]»

Direktoratet for mineralforvaltning uttalte seg i brev av 24.6.2016. Direktoratet kan ikke se at det planlagte tiltaket berører registrerte mineralske forekomster.

Statens vegvesen uttalte seg 14.6.2016. De uttaler at Galtåga kraftverk ikke vil ha adkomst til fylkesvei og således ikke berører deres interesser.

Nordlandsnett uttalte seg 14.6.2016:

Ny 132/22 kV trafostasjon på Kjelling

NOR har utredet flere regionalnettløsninger for den potensielle kraftproduksjonen i nedre Beiardalen. Den beste løsningen er å etablere en ny 132/22 kV trafostasjon på linjen Sundsfjord — Hopen ved Kjelling i Gildeskål kommune.

På møtet med NVE og småkraftutbyggerne den 23.02.2016 informerte NOR om at de vurderte å søke leveringsfritak fra kraftverkene i nedre Beiardalen, da de første vurderingene viste at det var sannsynlig at de samlede tiltakene ikke ville være samfunnsøkonomisk lønnsomme.

NOR har i etterkant av møtet engasjert Sweco til å gjøre en samfunnsøkonomisk analyse av Kjelling trafostasjon. Analysen viser at det vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å bygge den nye stasjonen, selv om kun Breivikelva blir realisert. På bakgrunn av dette kommer NOR til å

søke konsesjon for Kjelling trafostasjon og etablere denne, forutsatt at kraftverkene dekker sin andel av utbyggingskostnadene i distribusjonsnettet gjennom et anleggsbidrag.

NOR har allerede engasjert Sweco til å utarbeide konsesjonssøknaden for Kjelling trafostasjon og vil søke konsesjon innen utgangen av 2016.

22 kV nett under Kjelling trafostasjon

Det er ikke kapasitet i 22 kV nettet under den fremtidige Kjelling trafostasjon til å ta imot ny kraftproduksjon. Dette innebærer at nettet må forsterkes for at de nye kraftverkene skal kunne realiseres. Produsentene vil måtte dekke sin andel av utbyggingskostnadene gjennom et anleggsbidrag.

Beiarn Turlag uttalte seg 24.5.2016:

«Galtåga er tidligere regulert ved at vatn fra vassdraget føres over til Oldereid, og den omsøkte utbygginga omfatter restvannføringa med en kraftstasjon nede ved sjøen. Den nedre delen av Galtådalen, som blir mest berørt av utbygginga, er et lite brukt friluftsområde, og de øvre, mer brukte områdene blir mindre berørt. Den mest negative effekten av utbyggingsplanene synes for oss å bli svekkelsen av Galtåga som et karaktervassdrag for den indre delen av Beiarfjorden, der elva er den eneste gjenværende som opprettholder inntrykket av reell mende vatn i området. Beiarn turlag mener det vil være alvorlig å redusere vassføringa i Galtåga slik det søkes om. Vi går derfor imot søknaden.»

Forum for natur og friluftsliv Nordland uttalte seg 27.6.2016:

«Det er mange naturverdier knyttet til vassdraget og det er potensial for flere arter. FNF er ikke tilfreds med kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold og mener usikkerheten må vektlegges i konsesjonsspørsmålet, samt at naturmangfoldlovens § 9 bør komme til anvendelse.

Når det gjelder friluftsliv viser FNF til høringsuttalelse fra Bodø og Omegn Turistforening (BOT) v/ Beiarn turlag og støtter deres innspill til det omsøkte tiltaket. Det er særlig landskapsmessige forhold, opplevelseskvaliteter og inngrepsfri natur som trekkes frem. I tillegg har området stor betydning for reindrift.

FNF er negative til en utbygging av Galtåga kraftverk...»

Soløy grunneierlag uttalte seg 29.6.2016:

«Medlemmene i Soløy grunneierlag SA er rettighetshavere til Galtåga. Etter vårt syn vil virkningene av en utbygging av Galtåga kraftverk være små i forhold til både landskap, naturmangfold og reindrift.

Galtåga er en av flere elver og bekker i Beiarfjorden. I forbindelse med overføring av Tindvatn til Oldereidvassdraget ble omlag 25 % tilsiget til Galtåga fjernet. Galtåga framstår dermed ikke lenger som et spesielt landskapselement i fjorden. Ettersom elva renner øst/vest vises den knapt fra bebodde områder i Beiarn.

Ettersom det ikke skal bygges veier i området vil det ikke bli nevneverdige skader på naturmangfoldet. De fleste nært trua planter i området som marisko og flueblom har mange vokseplasser på begge sidene av fjorden, og vil heller ikke bli direkte berørt av en utbygging.

Også for reindrifta mener vi at skadevirkningene blir minimale. Det var reindrifta enig med oss i forbindelse med skjønnnet etter at SKS overførte Tindvatn til Oldereid. I de perioder reinen beiter i området er det fortrinnsvis oppe i Lurfjellheiene og sjelden eller aldri nedenfor Hestskaret.»

SKS Produksjon har ikke kommentert høringsuttalelsene til Galtåga kraftverk.

Tilleggsopplysninger

Etter befaring ble det gjennomført innsigelsesmøter/konsultasjoner med både Sametinget og Saltfjellet reinbeitedistrikt.

Referat fra konsultasjonen med Sametinget den 15.2.2017:

«NVE har til behandling småkraftsøknader i Beiarn kommune som berører Saltfjellet reinbeitedistrikt. Sametinget har innsigelse til fire av syv saker. Alle innsigelsene er begrunnet i hensynet til reindrifta. (...)

For alle sakene der NVE gir konsesjon forutsetter Sametinget at det framgår av vilkårene/forslag til vilkår at utbygging skal skje i nær dialog med berørt reinbeitedistrikt for å begrense ulempene for reindrifta.

Generelt sett er Sametinget av den oppfatning at samlet belastning må bli tillagt stor vekt i disse sakene, da Saltfjellet reinbeitedistrikt er svært presset med tanke på arealinngrep.

(...) Sametinget, i samråd med leder av Saltfjellet reinbeitedistrikt, mener de fire søknadene det er fremmet innsigelse til berører sentrale bruksområder og kalvingsområder for reindrifta. De mener distriktet ikke tåler mer belastning i området. Sametinget viser derfor til at NVE må vurdere om virkningene av tiltakene for reindriftas driftsgrunnlag overskrider skrankene i FNs konvensjon 27 om sivile og politiske rettigheter

Kommentarer om de enkelte sakene:

Mårberget kraftverk

Sametinget og reinbeitedistriktet er usikker på hvordan prosjektet vil påvirke reindriften. De anser foreløpig dette prosjektet som det minst konfliktfylte av de fire sakene de har fremmet innsigelse på. Innsigelsen er i stor grad bygget på føre-var-prinsippet. Reinbeitedistriktet var ikke med på denne befaringen.

NVEs foreløpige oppfatning er at dette prosjektet lar seg avbøte, og at det er det minst konfliktfylte av disse fire sakene med tanke på reindrifta.

Gamåga kraftverk

Reinbeitedistriktet var med på befaringen. De påpekte at kalvingsområdene lå lenger innover i dalføret, men at reinen kunne beite i inntaksområdet.

NVEs foreløpige oppfatning er at dette prosjektet er mindre konfliktfylt enn Savåga og Galtåga når man ser på summen av alle allmenne interesser i området. NVE anerkjenner utfordringene for reindrifta i anleggsperioden. Påvirkning på reindrift vil være et viktig tema å vurdere i dette prosjektet.

Savåga kraftverk

Reinbeitedistriktet var ikke med på befaringen. De snakket om tiltaket på Galtåga-befaringen. Der uttrykte de bekymring for utbygging av Savåga kraftverk, spesielt overføringene som ligger langt innover mot kalvingsområdene og flyttleia i området. NVEs foreløpige oppfatning er at dette prosjektet er mer konfliktfylt enn Mårberget og Gamåga, spesielt fordi det er større områder som blir berørt av overføringene, og at dette ligger lenger inn i reindriftsområdene og også lenger inn enn hva som er lagt til grunn i reindriftrapporten. NVE anser påvirkning på reindrift som et sentralt tema i denne saken. I tillegg er det utfordringer med andre allmenne interesser i dette prosjektet.

Galtåga kraftverk

Reinbeitedistriktet var med på befaringen. De uttrykte at dette prosjektet var det mest konfliktfylte prosjektet for dem, av alle søknadene i småkraftpakke Beiarn, fordi det blir tidlig bart i området, det er lite forstyrrelser fra mennesker, samt at dette er et viktig kalvingsområde. NVEs foreløpige oppfatning er at dette er det mest konfliktfylte prosjektet for reinbeitedistriktet, både fordi det ligger i et svært skjermet område med lite menneskelig forstyrrelser som reinen bruker som kalvingsland. NVE anser påvirkning på reindriften som et av de sentrale utfordringene i denne saken. I tillegg er det utfordringer med andre allmenne interesser i dette prosjektet. (...)

Sametinget oppsummerte til slutt følgende punkter:

- Generelt sett pekte Sametinget på viktigheten av at samlet belastning blir vurdert. Både eksisterende og planlagte prosjekter/utbygginger, også det som ikke angår kraftutbygging, som berører reinbeitedistriktet må være med i vurderingen.*
- Sametinget legger til grunn en føre-var-holdning i sakene i Beiarn fordi Saltfjellet reinbeitedistrikt allerede er utsatt for stor belastning fra ulike tiltak i området.*
- Sametinget krever at om det gis konsesjon må det inn vilkår i konsesjonen om krav til dialog med reinbeitedistriktet som bidrar til at distriktet kan være med og påvirke detaljplanleggingen av kraftverkene. Sametinget krever at NVE vurderer de folkerettslige forpliktelsene på selvstendig grunnlag for å se at tålegrensen for reinbeitedistriktet ikke er overskredet om konsesjon gis.*
- Sametinget ber NVE kontakte Saltfjellet reinbeitedistrikt for å høre om de ønsker konsultasjon. Dette gjelder for alle kraftverkene med tanke på konsesjonsbetingelser og for å få et helhetlig bilde av hvilke kraftverk som er mest belastende for de. Det bør også opplyses om endringer av søknadene i forbindelse med konsultasjonen. Slik som Mårberget kraftverk, hvor inntaket er løftet nærmere opp mot områdene reindriften bruker.*

Sametinget opprettholder innsigelsene til Gamåga, Savåga og Galtåga og Mårberget kraftverk på grunn av sumvirkninger for reindriften. Men kan vurdere å trekke innsigelsen til Mårberget siden dette tiltaket ser ut til å være minst belastende slik saken nå foreligger.»

Referat fra konsultasjon med Saltfjellet reinbeitedistrikt den 4.4.2017:

«NVE har til behandling småkraftsøknader i Beiarn kommune. Saltfjellet reinbeitedistrikt ønsket konsultasjon om de sakene Sametinget hadde fremmet innsigelse til: Mårberget, Gamåga, Savåga og Galtåga kraftverk. (...)

Kommentarer om de enkelte sakene:

Mårberget kraftverk

Ved inntaksområdet og i øvre deler av rørgatetraseen nedenfor påhugget er områder med godt beite både høst og vinter. Oppsamling av reinen skjer også i dette området. Rett oppstrøms inntaket er et naturlig sted for reinen å trekke over.

Distriktet er generelt redd for støy i sårbare perioder under anleggsvirksomheten, men også økt bruk av snøscooter på anleggsveiene opp mot påhugget i driftsfasen. De mener inngrepene i prosjektet er omfattende. Arbeider ved inntaket er mest kritisk vår og senhøst/vinter.

Gamåga kraftverk

Øvre del av tiltaksområdet er viktig på grunn av større områder med glissen skog, slak helling i terrenget, fort bart om våren og tidlig grønt. Området er i dag kun brukt av lokalbefolkningen. Det er kun noen få hytter i området. I anleggsperioden kan det bli problemer med reinokser som trækker rundt på jordene. Dette virker konfliktskapende for jordbruks- og storfebønder.

Savåga kraftverk

Øvre deler av Savåga er et område som er flatt og oversiktlig. Distriktet har eksempler på at reinen har oppholdt seg i området i opp mot 2 måneder. I 2016 kom flokken rundt 1.5, med kalvemerking 25.6. Tiltaksområdet brukes også som et oppsamlingsområde.

Generelt er det lite motorisert ferdsel når snøscootersesongen er over om lag i midten av april. Da overtar reindriften området. Distriktet er bekymret for elvestrekningene som vil få økt vannføring. I dag er det «faste» områder med snøbroer som reinen bruker for å krysse elvene. Hvordan overgangene vil bli med økt vannføring er de mer usikre på. Spesielt det nederste friløpet som vil få størst økning i vannføringen er i et område hvor reinen normalt passerer elva (trekklei). Oppgradering av vei vil kunne påvirke beiteland. Området fra hovedinntaksdam og ned til kraftstasjonen er mindre viktig enn de øvre områdene.

Galtåga kraftverk

Tiltaksområdet ligger i et svært uberørt område. Dette regnes som et friområde for reinen. Bruken av området hindrer potensiell konflikt med bønder i Beiardalen om reinen ikke får bruke området slik de gjør det i dag. Det finnes i dag få veier i området, få beboere og man må ha båt for å komme over til tiltaksområdet. Nedre del av tiltaket er uproblematisk.

Konkrete forslag til det enkelte prosjekt:

*Distriktet kan akseptere en utbygging av **Mårberget kraftverk** om anleggstiden tilpasses slik reindriftsrapporten antyder det. Det vil si en generell byggeforbudsperiode fra 15.4 til 15.7. Perioden kan avklares/justeres nærmere ut ifra de klimatiske forholdene i byggeåret, og om dette gjelder hele eller deler av tiltaksområdet avklares også med reinbeitedistriktet.*

*Inntaksområdet til **Gamåga kraftverk** må presiseres om reinbeitedistriktet skal kunne akseptere denne utbyggingen. Det er avgjørende at områder oppstrøms den lille fossen i bakkant av inntaksdammen (se flyfoto nederst) ikke får et permanent vannspeil. Om inntaket senkes tilstrekkelig slik at områdene ovenfor den lille fossen ikke påvirkes, så kan reinbeitedistriktet akseptere en utbygging.*

Bergene rundt inntaksområde nedstrøms inntaksdam er viktig for reinen. Det er viktig at området arronderes godt etter endt anleggsarbeid og at anleggsvei opp til inntaket reduseres til en ATV-vei med bom. Anleggstid som for Mårberget kraftverk, med god dialog med når og hvor det er greit å arbeide i sårbare perioder.

*Reinbeitedistriktet er imot overføringene til **Savåga kraftverk**. De synes tiltaket er akseptabelt om man kun bygger fra hovedinntaket og ned. Det er mye rein i tiltaksområdet utenom kraftstasjonen. Anleggstid må avklares i god dialog med distriktet med når og hvor det er greit å arbeide i sårbare perioder.*

*Om inntaksdammen til **Galtåga kraftverk** flyttes om lag 100 m lengre ned enn den er plassert i dag kan de akseptere en utbygging av prosjektet. Jo lenger inn inntaksdammen er og hvor langt inn vannspeilet rekker er de mest kritiske punktene ved prosjektet. Anleggstid må avklares i god dialog med distriktet med når og hvor det er greit å arbeide i sårbare perioder.*

Saltfjellet reinbeitedistrikt ønsker ikke å rangere prosjektene eller si noe om hvem som bør eller ikke bør gis konsesjon. De merker seg at Galtåga, Savåga og Gamåga kraftverk ligger svært tett. Samlet belastning bør vurderes spesielt for disse tre prosjektene. Mårberget kraftverk berører også en del av de samme reindriftsfaglige verdiene og bør også vurderes i forhold til samla belastning for Saltfjellet reinbeitedistrikt. (...)»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 17,0 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 1,03 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 1,4 %, og nedbørfeltet har ikke bre. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende sommerflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 100 og 20 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 70 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,82 m³/s og minste driftsvannføring 0,09 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 100 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 20 l/s resten av året/hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 64 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 187 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 100 l/s i perioden 1.5-30.9 og 20 l/s resten av året, vil dette gi en restvannføring på omtrent 355 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 61 dager i et middels vått år. I 81 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 50 l/s ved kraftstasjonen.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Galtåga kraftverk til omtrent 15,6 GWh fordelt på 4,2 GWh vinterproduksjon og 11,4 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 75,4 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,8 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Energikostnaden over levetiden (LCOE) er beregnet til 0,39 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,33-0,46). Energikostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv nettonåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 7 øre/kWh.

NVE vurderer kostnadene ved tiltaket som vanlig i forhold til andre vind- og småkraftverk som har endelig konsesjon per 1. kvartal 2016, men som ikke er bygget. Ved en eventuell konsesjon til prosjektet vil det allikevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten til prosjektet.

Landskap

Prosjektområdet tilhører landskapsregion *Fjordbygdene i Nordland og Troms*. Det er fjordtrauet som hovedform, samt kulturpreget som binder regionen sammen. Regionen spenner seg over 5 breddegrader, og variasjonen i fjordlandskapene er store. Mest utbredt er paleiske fjellformer med høye og rolig avrundete fjellmassiv. Regionens fjorder er mange og strekker seg over store geografiske områder; fra Velfjorden i sør til Altafjorden (Vest-Finnmark) i nord. I fjordmunningene er fjordløpene gjerne brede og forgrenet, mens lenger inne er fjordarmene ofte smale og med godt innsyn til motsatt bredde.

Prosjektområdet er i dag ikke preget av menneskelige inngrep. Søker vurderer at landskapet i området har middels verdi. Elva blir beskrevet som godt synlig fra fjorden, men ikke så vannrik at den utgjør et sentralt landskapselement. Den er også synlig fra Tarneset og småbåthavna i Kakevika på motsatt side av fjorden. Hele fjordlandskapet i vannområde Sør-Salten er gitt middels verdi i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*.

Fylkesmannen i Nordland har gjort følgende vurdering av landskap i sin høringsuttalelse:

«De største negative konsekvensene er knyttet til landskapet. Fylkesmannen er ikke enig i søkers vurdering om at landskapet er av middels verdi. Til dette er det åpne fjordlandskapet med infrastruktur og jordbrukspreg som Beiarfjorden representerer for sjeldent. Selv om denne landskapstypen finnes relativt godt forekommende i Nordland, utpreger kystlandskapet i Beiarfjorden og et godt stykke oppover Galtåga seg ved at dette landskapsrommet er vurdert å oppnå verdien svært viktig og med nasjonal verdi. Store deler av elva er godt synlig fra fjorden, og utgjør åpenbart et sentralt landskapselement. Redusert vannføring vil være negativt på landskapet både i nærsone og i fjernsone, og vil utvilsomt redusere landskapsopplevelsen av fjorden. Landkapskvalitetene alene taler for at vannkraftutbygging her bør unngås.»

Nordland fylkeskommune mener det må sikres en minste vannføring som gjør at elva opprettholder sin funksjon som landskapselement i det nasjonalt viktige landskapsområdet. Beiarn Turlag mener Galtåga er et karaktervassdrag for den indre delen av Beiarfjorden, der elva er den eneste gjenværende som opprettholder inntrykket av rennende vann i området. De går derfor imot søknaden.

NVE mener Galtåga er et viktig landskapselement i Beiarfjorden. Vassdraget er godt synlig både på nært og lengre hold. I Olje- og energidepartementets *Retningslinjer for små vannkraftverk* går det fram at en skal være varsom med å gi konsesjon til småkraftverk i fjordlandskap, og der utbygging kan redusere verdien av særlige verdifulle landskapselement. I Beiarfjorden er Nordlandselva allerede berørt av kraftutbygging, mens Breivikelva har fått konsesjon.

Figur 1: Galtåga sett fra Beiarfjorden under NVEs befaring av prosjektet 5.9.2016. Vannføringen i elva på tidspunktet for bildet er omtrent 550 l/s basert på skalering fra målestasjon Tollåga.

Slukeevnen i Galtåga kraftverk er planlagt til 187 % av middelvannføringen. Ifølge søknaden vil det være overløp over inntaksdammen i 61 dager i et middels vått år. Søker foreslår en minstevannføring på 100 l/s i perioden 1.5-30.9 og 20 l/s resten av året. I tillegg kommer restvannføring som gjennomsnittlig vil bidra med 50 l/s ved utløpet. Etter vår vurdering er denne minstevannføringen for lav til å opprettholde Galtåga som et landskapselement, basert på bilder i søknaden. På grunn av utbyggingskostnaden har prosjektet etter vår vurdering begrenset tåleevne for en høyere minstevannføring. Den omsøkte slukeevnen gjør imidlertid at det vil være overløp over inntaksdammen en del dager, og spesielt i snøsmeltingsperioden er det mye overløp. I perioder med mye overløp vil virkningene av tiltaket for landskap være begrenset. På lave og mellomstore vannføringer vil landskapsvirkningene av redusert vannføring i Galtåga etter vår vurdering bli store. NVE vektlegger også uttalelsene fra Fylkesmannen, fylkeskommunen og Turlaget om verdisetningen av Galtåga som landskapselement i fjordlandskap. Forholdet til landskap har vært viktig for konsesjonsspørsmålet for Galtåga kraftverk.

Reindrift

I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk blir tap, oppstyking og redusert bruk av beiteland på grunn av arealinngrep og annen menneskelig aktivitet trukket fram som en av de største utfordringene for reindriftsnæringen i dag. Den samlede effekten av en rekke mindre inngrep og forstyrrende aktiviteter innenfor reinbeiteområder er ofte langt større enn effekten av de enkelte inngrep (OED, 2007).

Alle de sju søknadene i Beiarn kommune berører Saltfjellet reinbeitedistrikt. Distriktet strekker seg fra Saltfjorden og Skjerstadfjorden i nord, Saltdalen, Junkerdalen og svenskegrensen i øst til Dunderlandsdalen og Virvassdalen i sør. De ligger helt eller delvis innenfor Beiarn, Gildeskål, Saltdal, Rana, Bodø og Meløy kommuner. Oversiktskart over distriktet vises nedenfor på figur 2 (om samlet belastning på Saltfjellet reinbeitedistrikt).

Saltfjellet reinbeitedistrikt består av syv siidaer. Distriktet hadde beiterettigheter i Sverige vinterstid fram til 2005, da reinbeitekonvensjonen opphørte. Flokkene beiter nå enten helt vest eller helt øst vinterstid. Vinterbeitene regnes som en minimumsfaktor for distriktet.

I forbindelse med konsesjonsbehandlingen av småkraftsøknadene i Beiarn satte NVE krav om utarbeidelse av en felles reindriftsrapport for alle søknadene i pakken. Sweco AS leverte en endelig rapport den 15.2.2016. Rapporten ble sendt på høring sammen med søknadene. Den oppsummerer hvordan de ulike prosjektene påvirker reindriftsnæringen. Både Fylkesmannen i Nordland og Sametinget er kritiske til konklusjonene i rapporten og mener den ikke er godt nok reindriftsfaglig begrunnet.

Fylkesmannen i Nordland har fremmet innsigelse til Galtåga og Savåga kraftverk. I tillegg har de gitt en betinget fraråding av Gamåga kraftverk grunnet stor belastning på reindrifta. Sametinget har på bakgrunn av Fylkesmannens høringsuttalelse og samtaler med reinbeitedistriktet fremmet innsigelse til Galtåga, Savåga, Gamåga og Mårberget kraftverk. De mener totalbelastningen for reindrifta er stort og at NVE, sitat Sametingets høringsuttalelse:

«(...) bør vurdere om virkningene av tiltakene for reindriftas driftsgrunnlag overstiger skrankene i FNs konvensjon 27 om sivile og politiske rettigheter. (...)»

NVE har konsultert både Sametinget og Saltfjellet reinbeitedistrikt, etter befarings, om alle de fire nevnte kraftverkene.

Saltfjellet reinbeitedistrikt viser til følgende potensielle konfliktområder med reindriftsnæringen: Områdene lokalisert på nord og østsiden av Beiarelva ligger alle i eller i nærheten av tidlige vårbeiter eller kalvingsområder. Flere av stedene blir det tidlig bart og grønt. Kalvetunge simler og simler med nyfødte kalver er ekstra vare for forstyrrelser. Om det skal gis konsesjon krever de at søker går i dialog med reinbeitedistriktet om hvor og når det er greit med anleggsvirksomhet. Inntaksområdene og vei inn til inntaket har også konfliktpotensial. Plassering av inntak, neddemmet areal og restriksjoner med bruk av anleggsveier er viktige tema å avklare.

Alle prosjektene i Beiarnpakka berører Saltfjellet reinbeitedistrikt i større eller mindre grad. Se tabell 1 nedenfor.

Tabell 1: Beiteland I og flyttvei er markert mørkeblå, beiteland II er farget lyseblå, mens hvit betyr at verdiene ikke berøres. Siste kolonne summerer opp hvordan allerede konsesjonsgitte kraftverk eller positive innstillinger til OED berører de samme verdiene som berøres av Beiarnpakka.

Beiteland / flyttvei	Galtåga	Savåga	Gamåga	Mårberg.	Hest.-Tro.	Høgf.	Bruf.	Gitt konsesjon
Vår								2 / 4 / 6
Sommer								1 / 7 / 4
Høst								0 / 0 / 12
Høst-vinter								0 / 6 / 6
Vinter								4 / 7 / 1
Flyttvei								1 / - / 11
Verdi	Stor	Stor	Stor	Stor	Liten	Liten	Middels	

Ut ifra tabell 1 framgår det at alle typer årstidsbeiter blir berørt av småkraftsøknadene i Beiarn. Spesielt Galtåga og Savåga har områder som kan brukes hele året, selv om vår og tidlig sommer er de viktigste tidspunktene for reinbeitedistriktet. Vårbeite I og kalvingslandet som blir berørt av disse to prosjektene ligger i et område som generelt både er lite utbygd og med lite menneskelig ferdsel. Galtåga og Savåga ligger i tillegg i nærheten av en flyttvei. Gamåga ligger litt mer midt i mellom to sentrale kalvingsområder, og blir også brukt i kalvingsperioden. Både Galtåga, Savåga og Gamåga er områder som blir tidlig bart og tidlig grønt. Derfor er områdene spesielt godt egnet i kalvings- og peregingsperioden. Mårberget ligger i et område som er et viktig sommer- og høstbeite. Bruforsen ligger i ytterkanten av et viktig sommerbeite I land i dalbunnen av Beiardalen, mens inntaksdammen kan få et vannspeil som strekker seg bort mot en trekklei reinen benytter for å krysse Beiarelv.

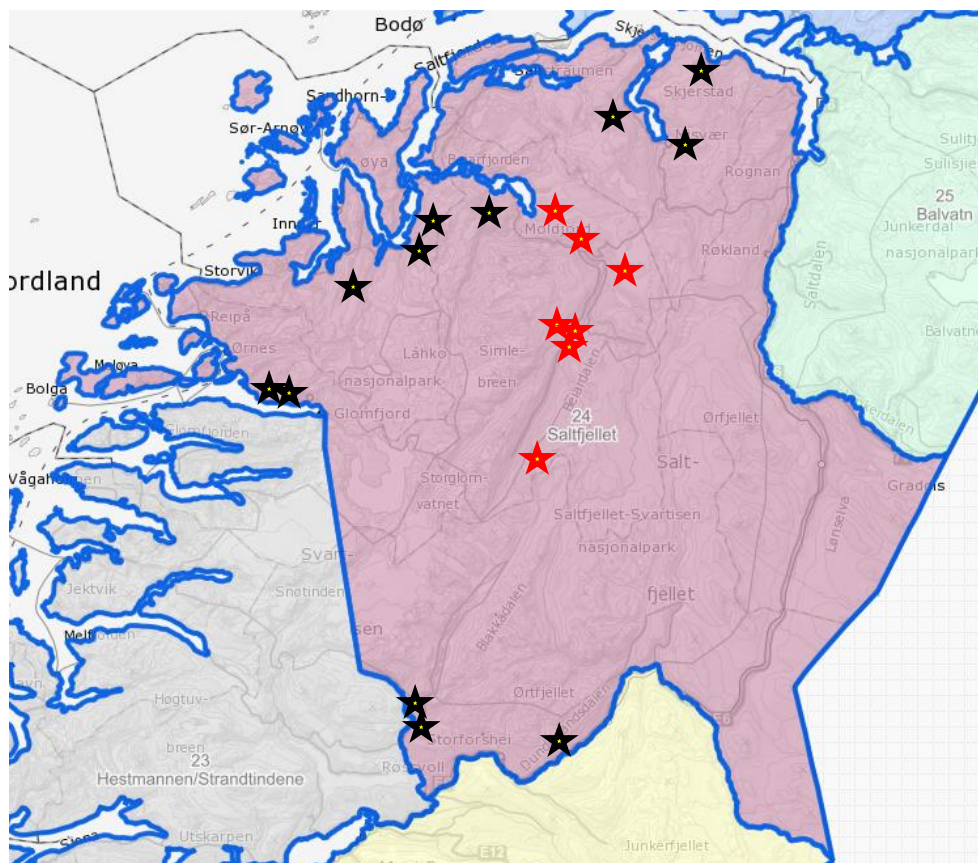
Fra høringsuttalelser, konsultasjoner og reindriftsrapporten har vi oppsummert verdiene for de ulike prosjektene i tabell 1. Galtåga, Savåga, Gamåga og Mårberget kraftverk er gitt stor verdi for reindriften, mens Bruforsen, Høgforsen og Heståga-Troåga kraftverk har mindre verdi.

Samlet belastning på Saltfjellet reinbeitedistrikt

Innenfor Saltfjellet reinbeitedistrikt finnes til sammen 31 små og store vannkraftverk, som allerede er bygget ut: Arstadfossen (1,0 MW), Dragefossen (3,3 MW), Dversetelva (3,7 MW), Evenset (0,1 MW), Forså (12 MW), Fykanvannet (2,4 MW), Glomfjord (20 MW), Govddesåga (26,8 MW), Kjeldåga (0,5 MW), Kvannvatn (4,0 MW), Langvatn (5,4 MW), Lysvatn (4,1 MW), Muoidejohka (5,5 MW), Neverdalsåga (2,1 MW), Nordlandselva (2,0 MW), Oldereid (15 MW), Reinskar (9,6 MW), Sagelva 1 (0,6 MW), Sagelva 2 (0,4 MW), Sakrisåga (1,0 MW), Sjøfossen (3,6 MW), Skromma (2,3 MW), Steinåga (5,4 MW), Storrvatnet (0,6 MW), Strandjordselva (0,8 MW), Sundsfjord (96 MW), Svartevatn (0,8 MW), Svartisen (600 MW), Tapstad (0,1 MW), Tørrbekken (0,7 MW) og Ørtvatn kraftverk (4,3 MW).

NVE har sendt positiv innstilling til bygging av Rognlia kraftverk (2,7 MW), i tillegg til elleve små- og minikraftverk som har fått konsesjon, men som ikke er bygget ennå: Skredelva (2,9 MW), Fargerielva (0,47 MW), Ørtfjell (3,2 MW), Røvassåga (4,95 MW), Blakkåga (9,9 MW), Selstaddalen (1,6 MW), Tverrfjellelva (3,3 MW), Tverråga (2,1 MW), Breivikelva (3,5 MW), Tindåga (2,8 MW) og Breivikelva kraftverk (9,9 MW). Disse er allerede markert med sort stjerne i fig. 2 nedenfor. Ingen av disse prosjektene er per i dag under bygging.

NVE behandler nå, gjennom Beiarnpakken, resten av det som per i dag er omsøkt innenfor reinbeitedistriktets område. Søknadene i Beiarnpakka er markert med rød stjerne i fig. 2. De konsesjonsgitte ligger alle i ytterkant av reinbeitedistriktet, enten nord-vest eller sør i distriktet. (se fig. 2) De omsøkte kraftverkene i Beiarnpakka er lokalisert mer midt i distriktet. Noen kun nede i dalføret, mens andre strekker seg opp mot fjellområdene. Alle de enkeltstående prosjektene har Sametinget fremmet innsigelse til (Galtåga, Savåga, Gamåga og Mårberget kraftverk), mens klyngen med kraftverk (Heståga og Troåga, Bruforsen og Høgforsen kraftverk) har langt lavere konfliktnivå med reindrifta.

Figur 2: Oversiktskart over Saltfjellet reinbeitedistrikt. Sorte stjerner er konsesjonsgitte kraftverk, røde stjerner er småkraftsøknader i Beiarnpakken.

Ut ifra tabell 1 ser vi at en utbygging av Beiarnpakka vil øke belastningen på vårbeite 1 og kalvingsland. Nærhet til flyttveier i de samme områdene øker verdien for reindrifta. Beiardalen ligger i høst-vinter og vinterbeite II områder. Siden vinterbeiter er en minimumsfaktor vil en økt utbygging virke merbelastende for reinbeitedistriktet, selv om Beiarnpakka ikke bidrar til merbelastning i vinterbeite I- områder. Oversikten viser hvor viktig det er at søker har god dialog med reinbeitedistriktet i sårbare perioder, og at det stilles riktige vilkår ved en eventuell konsesjon.

Både Fylkesmannen i Nordland og reindriftrapporten peker på andre tekniske inngrep som også virker forstyrrende på reinbeitedistriktet. Det nevnes både vei- og hyttebygging, samt åpning av et stort kvartsdagbrudd fra Nasafjell. Dagbruddet vil etter det NVE kan se påvirke distriktet mest siden dette er lokalisert i et av vinterbeiteområdene, som jo er en minimumsfaktor for reindrifta. Dette kan gjøre vinterbeite II-land til viktigere områder enn de er i dag. Alle prosjektene i Beiarnpakka ligger i vinterbeite II-land.

Selv om det er omfattende bygging oppsummerer reindriftsrapporten følgende om sumvirkninger av alle tiltak som er utført i nyere tid, og som kan komme til å realiseres i nærmeste framtid, sitat Sweco, reindriftsrapport, s. 27:

«(...) Vi [Sweco] vurderer ikke at situasjonen er dramatisk i dette område, men den endres sakte men sikkert til det verre for reindrifta. For at ikke kraftverkene i Beiarn-pakken skal bidra vesentlig i negativ retning er det viktig at:

- 1. Det tas hensyn til reindrifta i anleggsperioden.*
- 2. At det ikke bygges permanente veier eller traséer som gjør det enklere enn tidligere å komme lengre inn i fjellet med motoriserte hjelpemidler.»*

Etter konsultasjon med Saltfjellet reinbeitedistrikt, hvor de har vist til hvilke tiltak som er nødvendig i det enkelte prosjektet for at de skal kunne akseptere en utbygging har NVE vurdert at det enkelte kraftverk i seg selv ikke vil overskride tålegrensen for reinbeitedistriktet, men at summen av alle kraftverkssøknadene på nord og østsiden av Beiarelva kan bli en for stor belastning for distriktet. I vår vurdering av sumvirkningene har urørthet og menneskelig bruk av områdene spilt en rolle i vår vurdering av konsekvens. Dette oppsummeres i hvert enkelt vedtak.

Galtåga kraftverk

I Swecos rapport om konsekvenser for reindrift for småkraftsøknadene i Beiarn er det konkludert med størst negativ konsekvens fra Galtåga kraftverk. Det berørte området blir tidlig bart om våren, ligger i et skjermet område med lite menneskelige forstyrrelser og reinen bruker området som kalvingsland. Fylkesmannen i Nordland mener dette er områder som er av særlig høy verdi og viktig å bevare urørte. Sammenhengende urørte områder uten menneskelig aktivitet er svært viktig for reindrifta ettersom reinen her kan finne beitero. Slike områder blir det stadig færre av, eller de krymper på grunn av en rekke ulike utbygginger og økt bruk av utmark og fjellområder til friluftsliv og sport ifølge uttalelsen til Fylkesmannen. Sametinget har innsigelse til prosjektet av hensyn til samla belastning for reinbeitedistriktet. De mener tiltaket berører sentrale bruks- og kalvingsområder som ikke tåler mer belastning.

Ulempene for reindrift vil i all hovedsak være knyttet til inngrepene i øvre del av prosjektområdet; inntak, sperredam og omtrent 770 m rørgate. Det er lite løsmasser i dette området slik at etablering av rørgata trolig vil kreve en del sprengning. Sprenging for rørgate vil påvirke reinens områdebruk i en stor buffersone under anleggsarbeidet. Ulempene for reindrifta vil være størst i anleggsperioden, men det vil være mulig å redusere ulempene noe ved å unngå perioden rundt kalvingstida. NVE mener likevel at inngrepene fra tiltaket, i et helt urørt område, og nødvendig drifts- og vedlikeholdstilsyn i driftsperioden vil medføre store ulemper for reindrifta. Området er et svært viktig for reindrifta på grunn av områdets kvaliteter og lite forstyrrelser fra mennesker fordi det er utilgjengelig. NVE vektlegger det faktum at flere har pekt at Galtåga kraftverk er det mest konfliktfylte prosjektet for reindrift av de syv sakene i Beiarn, områdets urørthet og en total vurdering av samlet belastning for Saltfjellet reinbeitedistrikt. Reindrift har vært viktig for konsesjonsspørsmålet for Galtåga kraftverk.

Naturmangfold

Naturtyper

Biomangfoldrapporten som følger søknaden om Galtåga kraftverk er utarbeidet av Sweco v/Per Ivar Bergan og Hans Mack Berger. I influensområdet til prosjektet har konsulentene registrert fire naturtyper; en bjørkeskog med høgstauder av verdi lokalt viktig (C-verdi), gammel løvskog av verdi lokalt viktig (C), sørvendt berg og rasmark av lokal verdi (C) og en bekkekløft av verdi lokalt viktig (C). I tillegg er det tidligere registrert en naturtype sørvendte berg og rasmarker fra Mulhammaren og til utløpet av Galtåga med verdi regionalt viktig (B). De fire førstnevnte naturtypene er registrert i områder som ikke blir berørt av de fysiske inngrepene av tiltaket, bortsett fra redusert vannføring i elva. NVE mener derfor konsekvensene for bjørkeskogen, løvskogen og rasmarka nord for elva vil ha begrensede negative virkninger av en utbygging. Mindre vann vil ha størst konsekvenser for bekkekløfta. Den er beskrevet som åpen og det er ikke registrert rødlistearter. Fuktighetskrevende arter vil kunne bli utkonkurrert av mer tørketolerante arter og bekkekløfta kan få redusert verdi. Overløp og minstevannføring vil kunne bidra til å begrense de negative konsekvensene for bekkekløfta noe.

Størst inngrep i en naturtype er knyttet til den sørvendte berg og rasmarka mellom Galtåga og Mulhammaren. Naturtypen blir berørt av bygging av molo og påbygg for tunnel i strandkanten. Arealbruken her er beskrevet som 0,5 dekar i anleggsperioden og 0,3 dekar permanent for kaianlegg eller molo. Riggområder er beskrevet som 0,7 dekar ved sjøen i anleggsperioden. Inngrepene er planlagt i et flatere parti. Inngrepene i naturtypen er begrenset sammenlignet med den totale størrelsen på naturtypen på 343 daa. NVE mener forholdet til naturtyper ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet for Galtåga kraftverk.

Arter

Olivenlav (NT) er funnet i midtre deler av den bratte lia ned mot fjorden på sørsiden av elva. Den største trusselen mot arten er hogst. Funnet ligger i et område som ikke blir berørt av fysiske inngrep og konsekvensen for funnet ansees som marginal. I tilknytning til naturtypen mellom Galtåga og Mulhammaren er det funnet artene flueblom, marisko, legesteinfrø og klåved (alle NT). Nøyaktig plassering er ikke oppgitt i databaser, og det er ikke klart at disse artene inngår i influensområdet for Galtåga kraftverk. Fylkesmannen omtaler ikke artene i sin uttalelse og vurderer også at naturtypen blir begrenset berørt av utbyggingen.

Det er sannsynlig at jerv og gaupe (begge EN) opptrer på streif i øvre deler av tiltaksområdet. Artene vil kunne bli forstyrret og sky området under anleggsperioden, men i driftsperioden er tiltaket ikke ventet å gi negative konsekvenser. Det er også opplyst at rødlista rovfugl opptrer i influensområdet. Ved en konsesjon til Galtåga vil det kunne bli lagt begrensninger på anleggsperiode for deler av prosjektområdet av hensyn til rødlista rovfugl. NVE vurderer at forholdet til rødlistearter ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet for Galtåga kraftverk.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Galtåga kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne

erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart april 2017. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jmfør naturmangfoldloven § 8.

De omsøkte prosjektene i Beiarnpakken vil kunne berøre 18 naturtypelokaliteter som er viktige etter DNs håndbok 13:

Kraftverk	Naturtype	Truetkategori	Verdisetting
Galtåga	Sørvendte berg og rasmarker		B
	Bekkekløft og bergvegg		C
	Bjørkeskog med høgstauder		C
	Sørvendte berg og rasmark		C
	Gammel løvskog*		C
Savåga	Bekkekløft og bergvegg		A
	Bekkekløft og bergvegg		B
	Bjørkeskog med høgstauder*		B
	Gammel løvskog*		C
Gamåga	Slåttemark*	EN	B
	Gråor-heggeskog		B
	Bekkekløft og bergvegg		C
	Fossesprøytsone	NT	C
Mårberget	-		
Heståga og Troåga	Slåttemark*	EN	C
	Bekkekløft og bergvegg		C
	Fossesprøytsone	NT	C
	Bjørkeskog med høgstauder*		C
	Gammel lauvskog*		C
Høgforsen	-		
Bruforsen	-		

*Utvalgt naturtype.

I tilknytning til Høgforsen, Bruforsen og Heståga og Troåga kraftverk berøres også anadrom strekning i det nasjonale laksevassdraget i Beiarelv. Alle kraftverk vil berøre naturtypen elveløp som er rødlistet *nær truet*.

I Beiarnpakken er følgende rødlistede arter registrert i influensområdet til kraftverkene:

Kraftverk	Art	Rødlistekategori
Galtåga	Jerv	EN
	Gaupe	EN
	Lirype	NT
	Olivenlav	NT
Savåga	Fjellbakkesøte	NT
	Kalklok	NT
Gamåga	Sandsvale	NT
	Jerv	EN

Mårberget	Gaupe	EN
	Bjørn	EN
	Jerv	EN
	Gaupe	EN
	Vanlig sotbeger	NT
Heståga og Troåga	Bakkeløk	NT
	Bakkesøte	NT
	Jerv	EN
	Gaupe	EN
	Oter	VU
Bruforsen	Lirype	NT
	Rovfugl u. off.	NT
	Rovfugl u. off	NT
	Gaupe	EN
	Oter	VU
Høgforsen	Jerv	EN
	Rovfugl u. off	NT
	Gaupe	EN
	Oter	VU
	Jerv	EN

For påviste naturtyper og rødlistearter viser vi til tabellene ovenfor. Tiltakenes virkning på hver enkelt forekomst er diskutert i kapitlene «*Naturtyper*» og «*Arter*» i hvert enkelt vedtak. NVE mener påvirkningen på naturtyper og rødlistearter vil være akseptabel, gitt de avbøtende tiltak og tilpasningene gjort i de prosjektene som får konsesjon. Etter NVEs mening vil ingen av kraftverkene i Beiarnpakka som får konsesjon være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper eller økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak.

NVE har i vedtaket vurdert sakene i Beiarnpakka sin påvirkning på viktige og prioriterte naturtyper og rødlistede arter opp mot eksisterende påvirkninger i regionen. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet, men tillegges vekt i den samlede vurderingen av fordeler og ulemper for allmenne interesser.

NVE har også sett påvirkningen fra Galtåga kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. I Beiarn kommune ligger de allerede utbygd kraftverkene Govddesåga, Steinåga, Arstadfossen, Nordlandselva, Muoidejohka og Kjeldåga kraftverk. Det er gitt konsesjon til Brevikelva kraftverk, som ikke er utbygd. I tillegg behandler vi nå syv småkraftsøknader, hvor alle utenom en ligger i tilknytning til Beiardalen. NVE mener Galtåga kraftverks eventuelle innvirkning på den samlede belastningen på vassdragsnaturen i området er begrenset. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Det er funnet én prioritert naturtype, slåttemark (EN), som vil kunne bli påvirket ved en eventuell utbygging i Beiarnpakka. Verdien av naturtypen er diskutert i kapittelet «*Naturtyper*». Naturtypen slåttemark ligger i nærheten av Gamåga kraftverk. Det er linjetilknytningen som vil kunne påvirke forekomsten. Naturtypen er vurdert opp mot §§ 52 og 53 i naturmangfoldloven, §§ 3-1 og 4 i forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven (2011) og i «*Handlingsplan for slåttemark*» DN rapport 2009-6.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Galtåga kraftverk vil gi 15,6 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som mye for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Galtåga kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Galtåga kraftverk vil produsere 15,6 GWh/år og ha en utbyggingskostnad på 4,8 kr/kWh. Energikostnaden over levetiden (LCOE) er beregnet til 0,39 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,33-0,46). Utbyggingskostnaden for prosjektet er gjennomsnittlig i forhold til vind- og småkraftprosjekter som har endelig konsesjon. I vedtaket har NVE lagt vekt på forholdet til landskap og reindrift. Inngrepene fra rørgate, inntak og sperredam i øvre deler av prosjektområdet vil berøre et område som er svært viktig for reindrifta på grunn urørthet og lite menneskelige forstyrrelser. Området brukes som kalvingsland og vårbeite da det blir tidlig bart. NVE har også vektlagt samlet belastning for Saltfjellet reinbeitedistrikt i konsesjonsspørsmålet for Galtåga kraftverk og at prosjektet etter vårt syn har størst negative konsekvenser for reindrift av de syv sakene i Beiarn. Videre vil prosjektet medføre redusert vannføring i Galtåga som er et godt synlig landskapselement i fjordlandskapet i Beiarnfjorden. NVE mener det ikke finnes realistiske avbøtende tiltak som vil redusere ulempene for reindrift og landskap i tilstrekkelig grad.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Galtåga kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE avslår derfor søknaden fra SKS Produksjon om tillatelse til bygging av Galtåga kraftverk.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Øvrige forhold

Beiarn kommune ber i brev datert 20.12.2016 til Finansdepartementet (FIN), Olje- og energidepartementet (OED) og NVE om at all saksbehandling av konsesjonssaker i Beiarn kommune stanses inntil kapitaliseringsrenten er vurdert og avklart. Kommunen viser til at de har avgitt mye natur til kraftproduksjon, samtidig som at inntektene til kommunen er lav. OED v/statsråden besvarte kommunens henvendelse i brev av 1.2.2017. Statsråden viser her blant annet til Sundvollen-erklæringen og satsingen på fornybar energi. OED og NVE vil derfor ha fortsatt prioritet på å

behandle søknader om nye kraftanlegg. I tråd med brevet fra statsråden har NVE opprettholdt planlagt framdrift i saksbehandlingen av småkraftsøknadene i Beiarn.